

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering

Van

1 - Persoonsgege...

Datum

4 oktober 2023

Referentie

40818914

Bijlagen

Aanbiedingsbrief

Rapport Stagetekorten HBO

Factsheet

Aanbieding onderzoek stagetekorten op het hbo

Aanleiding

Op verzoek van het lid Van Baarle (DENK), heeft uw voorganger toegezegd om periodiek de stagetekorten in het hoger onderwijs in kaart te brengen. In opdracht van OCW voert onderzoeksbureau ResearchNed driemaal onderzoek uit. De eerste rapportage kwam uit in december 2022 waarover de Tweede Kamer in januari 2023 is geïnformeerd. In dit onderzoek zijn ook vragen gesteld over stagebegeleiding. De tweede tussenrapportage is in juli 2023 afgerond (zie bijlage). In deze tussenrapportage zijn ook de stagevergoedingen in het hbo onderzocht. Dit naar aanleiding van de motie van de leden Van Baarle en Westerveld (GroenLinks)¹, die verzoekt onder meer om beter zicht te hebben op de stagevergoedingen.

Deze nota heeft als doel om u te informeren over meetresultaten en de reactie op de tweede rapportage af te stemmen. Met bijgaande brief informeert u de Tweede Kamer over de uitkomsten van de rapportage en hoe u uitvoering gaat geven aan de motie, conform de bespreking met u over stages in de beleidsstaf d.d. 13 juni 2023.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met bijgaande brief aan de Tweede Kamer, waarmee u de tweede rapportage en het factsheet van Researchned aanbiedt, de Kamer kort informeert over de uitkomsten en reactie daarop?
- Gaat u akkoord om in deze brief aan te geven dat u nader verkent hoe u met het onderwijs- en werkveld afspraken maakt over stagevergoeding en of aanvullende afspraken over stagebegeleiding nodig zijn?

Kernpunten

- In de brief gaat u in op de belangrijkste resultaten uit het onderzoek:
 - zowel uit de vragenlijst als de interviews komt naar voren dat er geen sprake is van significante stagetekorten. Een deel van de studenten (29%) vindt het echter moeizaam om een stageplek te vinden.
 - een ruime meerderheid van de hbo-stagiairs ontvangt een stagevergoeding. Dit verschilt per sector. De sector onderwijs valt als enige in negatieve zin op: de overgrote meerderheid van de stagiairs ontvangt geen vergoeding.
 - de krapte op de arbeidsmarkt drukt in meerdere sectoren op de

¹Kamerstuk 36200-VIII-118

begeleidingstijd aan stagiairs. Dit kan leiden tot een minder goede en/of prettige stage-ervaring voor stagiairs. Het onderwijs- en werkveld probeert deze problemen te verminderen, maar dit lukt niet altijd.

- Ook geeft u een korte appreciatie over dit onderzoek.
 - U geeft aan dat u het belangrijk vindt dat studenten en stageplek weten te vinden, en dat studenten goede begeleiding van de opleiding en het stagebedrijf ontvangen.
 - De sociale partners van het primaire en voorgezet onderwijs hebben onlangs een cao-akkoord afgesloten. In dit akkoord geven de sociale partijen aan nader te verkennen wat er (financieel) nodig is voor stagevergoedingen in het onderwijs en hierover het gesprek aan willen gaan met OCW. U geeft aan dat u dit gesprek afwacht.
 - Ook geeft u aan dat u, vergelijkbaar met het stagepact mbo, afspraken wilt maken met het werkveld, zodat zij cao-afspraken maken over stagevergoedingen voor ho-studenten. U zal de Kamer nader toelichten wat uw aanpak zal zijn. Daarnaast meldt u dat u de stagevergoedingen en cao-afspraken zal gaan monitoren.
 - U geeft aan er naar te streven de Kamer begin 2024 te informeren over volgende en laatste rapportage van ResearchNed, de monitor over stagevergoedingen en over uw inzet voor nadere afspraken met het veld.
- Er wordt nog gekeken naar het maken van een persbericht n.a.v. de brief en het rapport. Naast het onderwijs keert ook de zorgsector relatief weinig stagevergoedingen uit. OCW schakelt ambtelijk met VWS over een gezamenlijke oproep naar de werkgevers in het onderwijs en de zorg. Mogelijk is het noodzakelijk om hiervoor DGHBWE of MOCW te betrekken.

Toelichting

- Het onderzoek wordt uitgevoerd naar aanleiding van het verzoek van DENK om de stagetekorten in het HO periodiek in kaart te brengen. Tijdens de coronacrisis waren er signalen dat veel hbo-studenten geen stageplek konden vinden, waardoor zij studievertraging opliepen.
- De focus van dit tweede onderzoek is het hbo. Voor het derde onderzoek wordt de onderzoekscope uitgebreid met het wo. Hoewel stages in het wo niet altijd onderdeel zijn van curriculum, is het wenselijk om ook meer zicht te krijgen op stages in het wo.
- ResearchNed heeft voor de tweede tussenrapportage de stagetekorten² in de periode q1 en q2 van 2023 onderzocht. ResearchNed heeft hiervoor bestaande data gebruikt en aanvullend een vragenlijst afgenomen bij hbo-studenten. Ook zijn er interviews afgenomen met vertegenwoordigers en deskundigen van onderwijsinstellingen en werkgevers.
- Omdat het hier gaat om een tweede onderzoek, kan het eerste onderzoek als referentiemateriaal worden beschouwd. Voor het signaleren van trends is het echter nog te vroeg.

² ResearchNed spreekt van een stagetekort wanneer niet, of niet op tijd, een passende stage kunnen vinden, waardoor zij studievertraging oplopen.

- De steekproef van het tweede onderzoek is groter dan het eerste onderzoek. Hierdoor zijn de onderzoeksresultaten betrouwbaarder.
- Belangrijkste bevindingen tweede onderzoek:

Stagetekorten

- De steekproef van maart 2023 bevat 2.118 respondenten. Over het geheel genomen is er weinig sprake van stagetekorten waardoor studenten studievertraging oplopen. 2% van de respondenten geeft aan nog geen stageplek te hebben gevonden.
- Van alle respondenten verwacht 2% stagevertraging op te lopen, omdat ze geen stageplek hebben gevonden of later dan gepland zijn gestart. Deze resultaten zijn vergelijkbaar met die uit de eerste meting.
- 29% van de respondenten gaf aan veel moeite te hebben gehad bij het vinden van een stageplek, 26% gaf aan dat ze weinig moeite hadden. Studenten met een migratieachtergrond en vrouwen gaven vaker aan dat zij moeite hadden met het vinden van een stage dan studenten zonder migratieachtergrond en mannen.
- Knelpunten die werden genoemd bij het vinden van een stage betreffen met name het aanbod van stagebedrijven (54%), en de fysieke bereikbaarheid van stagebedrijven (30%). In de enquête is er ook aandacht voor discriminatie als mogelijke oorzaak. In de enquête zijn nauwelijks studenten die dit rapporteren.
- Studenten zijn zeer positief over de inhoud van de stages. Studenten beschouwen hun stage als leerzaam én interessant. Studenten zijn iets minder positief over de voorbereiding (41%) en de begeleiding (46%) vanuit de hogeschool tijdens de stage.

Stagevergoedingen

- 74% van de respondenten geeft aan stagevergoeding te ontvangen. De gemiddelde stagevergoeding ligt op 342 euro per maand voor de degenen met een stagevergoeding.
- Niet in alle sectoren is een stagevergoeding gebruikelijk. De sectoren economie (94% ontvangt stagevergoeding) en techniek & ICT (91%) vallen in positieve zin op. De sector onderwijs (19%) en gezondheidszorg (58%) scoren minder goed.

Interviews

- Voor de interviews zijn er vier sectoren onderzocht; de tekortsectoren onderwijs, gezondheidszorg en techniek en de opleidingsrichting rechten. De laatste groep is toegevoegd omdat uit de eerste meting naar voren kwam dat een aanzienlijk deel van de rechtenstudenten geen stageplek kon vinden. Omdat de steekproef klein was, was nader onderzoek nodig. In de tweede meting, waarbij de steekproef groter was, was er geen aanleiding om aan te nemen dat er sprake is van stagetekorten bij rechtenopleidingen.
- Geen van de vier sectoren kampt met een tekort aan stageplekken. Het belangrijkste, algemene knelpunt van de vier sectoren is de kwaliteit van de stagebegeleiding. Door de krapte op de arbeidsmarkt kan de begeleidingstijd bij de werkgevers onder druk komen te staan. Een mogelijk gevolg hiervan is dat

studenten hierdoor minder goede begeleiding ontvangen. De geïnterviewden geven aan dat het onderwijs- en werkveld gezamenlijk werken aan oplossingen zoals betere voorlichting en meer afstemming en spreiding over het aantal stagiairs.

- De vier sectoren kennen sectorspecifieke uitdagingen. Specifiek voor de gezondheidszorg merken de onderzoekers op dat werkgevers de ouderejaars stagiairs interessanter vinden, omdat deze meer vlieguren hebben gemaakt en zelfstandiger kunnen werken. In het onderwijs komt het voor dat stagiairs meer verantwoordelijkheden dragen dan wenselijk.
- Voor de techniek- en rechtenopleidingen geldt dat studenten en werkgevers elkaar niet altijd weten te vinden. Hierdoor lopen sommige studenten en stagebedrijven elkaar mis. Betere samenwerking tussen opleiding en werkveld en meer voorlichting kan zorgen voor een betere verbinding tussen student en stagebedrijf.